چهل حدیث

۱۳۵

نظم و دینداری

علی امیرخانی

۶

بسم الله الرحمن الرحیم

چهل حدیث نظم و دینداری

نویسنده:

علی امیرخانی

ناشر چاپی:

زائر- آستانه مقدسه قم

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

چهل حدیث نظم و دینداری

مشخصات کتاب

سرشناسه : امیر خانی، علی، ۱۳۵۱ -

عنوان و نام پدیدآور : چهل حدیث نظم و دینداری/ نویسنده علی امیرخانی.

مشخصات نشر : قم: آستانه مقدسه قم، انتشارات زائر، ۱۳۸۷.

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : کتابنامه به صورت زیرنویس.

وضوع : اربعینات -- قرن ۱۴

موضوع : احادیث شیعه -- قرن ۱۴

موضوع : دین

موضوع : دینداری

شناسه افزوده : آستانه مقدسه قم. انتشارات زائر

رده بندی کنگره : BP۱۴۳/۹/ح۸۷چ۹ ۱۳۸۷

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۲۱۸

ص: ۱

اشاره

فهرست مطالب

ص: ۳

ص: ۴

مقدمه ناشر

كَلامُكُمْ نُورٌ

سخن شما اهل بيت، نور است.

زيارت جامعه كبيره

بر آستان احاديث اهل بيت ، عقل خضوع مى كند دل خشوع مى يابد و روح سيراب مى شود . احاديث نورانى ائمه اطهار ، منشورى است كه حكمت هاى قدسى و معارف ناب الهى را بر دل ها و عقل ها مى تاباند . گلشنى روح پرور و گنجينه اى گرانبها و سرمايه اى پايان ناپذير است .

ص: ۵

امام باقر علیه السلام فرمود :

شَرِّقا أوْ غَرِّبا ، فَلا تَجِدانِ علما صحیحا اِلّا شیئا خَرَجَ مِنْ عِندِنا اهلِ البیت؛(۱)

به شرق و غرب جهان بروید ، هیچ دانش صحیحی نخواهید یافت ، مگر آن که از ما خاندان پیامبر صادر شده است .

همواره مدیون راویان ، محدّثان و عالمان گذشته شیعه ایم که با دقّت و درایت و مسئولیت شناسی ، سخنان نورانی پیشوایان معصوم را ثبت و ضبط کرده و به عنوان «میراث اهل بیت» به نسل های بعدی سپرده اند .

احادیث اهل بیت علیهم السلام آنگونه که خودشان فرموده اند ، «نور» است .

مجموعه های حدیثی ، دانشکده های صامت امّا جاویدان امامان شیعه است که بشریّت را آموزش غیر حضوری می دهد و خرسندیم که ما میراث دار این

ص: ۶

۱- ۱ . الکافی ، کلینی ، ج ۱ ، ص ۳۹۹ .

علوم و معارفیم . برای پیمودن راه صحیح زندگی و رهایی از حیرت ها و ضلالت ها و کج راهه ها ، نیازمند این احادیثیم که «چراغ راه» و هدایت گر اندیشه ها و صفابخش دل ها و جان ها است .

روایات پیامبر خدا صلی الله علیه و آله و اهل بیت او ، هم در عرصه مباحث اعتقادی برای ما «حجّت» است ، هم در قلمرو فقه و تبیین احکام شرع و حلال و حرام الهی سند و پشتوانه است ، هم در موضوعات اخلاقی ، تربیتی ، تهذیب نفس ، پند و موعظه ، سرشار از حکمت و بینش و هدایت است و اگر مردم با احادیث نورانی خاندان عصمت و طهارت آشنا شوند ، دل در گرو محبت و اطاعت آنان می نهند، همانگونه که حضرت رضا علیه السلام فرمود : اِنَّ النّاسَ لو عَلِموا مَحاسِنَ کلامِنا لَاتّبعونا؛(1)

1- 1 . بحار الانوار ، ج 2 ، ص 30 ، ح 13 .

اگر مردم خوبی ها و زیبایی های سخن ما را بدانند ، از ما پیروی می کنند .

بر این اساس ، آموختن ، نوشتن ، بیان ، نشر ، شرح و تبیین، حفظ و تعلّم احادیث اهل بیت ، کاری است ارزشمند و در راستای حفظ و گسترش فرهنگ اهل بیت علیهم السلام .

کتب حدیثی شیعه ، همچون دریایی عمیق و موّاج پر از گهرهای نفیس است . برای بهره گیری از ذخایر این اقیانوس ژرف و پر گهر ، باید به غوّاصی در دل آن پرداخت و لؤلؤ و مرجان هایی به دست آورد و به نسل امروز و مشتاقان عرضه کرد .

«چهل حدیث نویسی» ، یکی از گام های ارزشمند در نشر و تشریح احادیث عترت پاک نبوی است که عالمان از دیرباز به آن مبادرت می ورزیدند و جامعه را از معنویّت آثار اهل بیت بهره مند می ساختند . اینکه

امامـان فرموده انـد : هر کس چهل حـدیث از احادیث ما را حفظ کنـد ، در روز قیامت فقیه و دین شـناس برانگیخته می شود ، هم پشـتوانه چنین حرکت علمی و فرهنگی است ، هم ما را به ضـرورت حفظ احادیث آنان آگاه می کنـد . چه حفظ به معنای به حافظه سپردن باشد ، چه ثبت و ضـبط و جلوگیری از فراموش شدن و از بین رفتن باشد و چه به معنای حفظ در عمل . به هر حال ، تشویقی است برای رویکرد به معارف اهل بیت که در کلمات نورانی آنان نهفته است .

امروز ، نیـاز جـامعه به آشـنایی بـا فرهنگ ناب اهل بیت ، بیش از هر زمان احساس می شود . عطش و اسـتقبال هم که مردم از خود نشـان می دهنـد ، ضـرورت ارائه و عرضه کلمـات خانـدان عصـمت را در قـالبی روان ، سـهل الوصول و متناسب با اقشار مختلف علاقه مند ، روشن تر نشان می دهد و به همین دلیل ، مراکز و مؤسّسات و اشخاصی به نشر «چهل حدیث»

ص: ۹

می پردازند .

آستانه مقـدسه حضـرت معصومه علیهاالسـلام نیز به عنوان یـک حرکت فرهنگی در راه نشـر احـادیث پیشوایـان دین و ترویج معارف عترت ، اقـدام به چاپ این سلسـله از چهل حـدیث های موضوعی کرده است . موضوعات ، ابتـدا در کمیته ای تعیین ، سپس به محققان و مؤلفان سـفارش داده شـده تا به گردآوری و تـدوین چهل حـدیث پیرامون موضوعات برگزیـده بپردازنـد . سعی شده است اغلب موضوعات ، اخلاقی ، تربیتی ، کاربردی و معارفی باشد . تا چه قبول افتد و چه در نظر آید .

* * *

امّا جزوه حاضر .....

از مهمـترین اصـول موفقیّت در زنـدگی فردی و اجتمـاعی ، نظم و برنـامه ریزی و اسـتفاده از سـرمایه عمر و امکانـات مـادّی و معنوی ، فردی و اجتماعی .

شناخت هدف ، شناخت راه های رسیدن به هدف و

به کـار گیری صـحیح قوا و امکانـات و فرصت ها برای رسـیدن به اهـداف متعالی . رمز موفقیّت است و در منابع دینی گاهی با عنوان «تـدبیر» ، «تقدیر» ، «نظم» ، «حزم» ، «اقتصاد» ، «فرصت» و ... از آن یاد شده است . در آخرین وصـیت حضـرت علی علیه السلام هم در بستر شهادت ، توصیه به نظم در امور دیده می شود .

به کار بسـتن توصیه به نظم و تدبیر و برنامه ریزی که در متون دینی آمده است . هم سپاس عملی مواهب پروردگار است ، هم عامل کامیابی انسان در زندگی است .

گردآوری چهـل حـدیث سودمنـد در این موضوع ، که حاصـل زحمت برادر عزیز حجه الاسـلام والمسـلمین جناب آقای علی امیرخانی است ، قابل تقدیر است .

امیـد است نشـر این معـارف و عمل به این احادیث ، زنـدگی بهتر و موفقیت آمیزتری را در سایه رهنمود پیشوایان حق برای ما رقم بزنند . ان شاء اللّه .

انتشارات زائر / آستانه مقدسه

۱۳۸۷ ش

ص: ۱۲

آفرینش کتاب نظم

اشاره

قرآن کریم می فرماید:

الشَّمْسُ وَ الْقَمَرُ بِحُسْبانٍ؛(۱)

خورشید و ماه با حساب منظمی می گردند.

ص: ۱۳

۱- ۱ . رحمن: ۵.

۱.نظم و دینداری

امام صادق علیه السلام :

مِنَ الدّینِ التَّدْبیرُ فی المَعیشَهِ؛(۱)

تدبیر و برنامه ریزی در زندگی از دین است.

ص: ۱۴

۱- ۱ . بحار الانوار، ج ۶۸، ص ۳۴۹.

۲.آرزوهای بر باد رفته

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

فَتَـدارَكْ مـا بَقِیَ مِنْ عُمُرِكَ وَ لاـ تَقُلْ غَـدا اَوْ بَعْـدَ غَـدٍ فَإِنَّما هَلَكَ مَنْ كانَ قَبلَكَ بِاِقامَتِهِم عَلَى الأَمانیِّ وَ التَّسْویفِ حَتّی اَتاهُمْ اَمرُاللّه بَغْتَةً وَ هُمْ غافِلُونَ؛(۱)

آن چه را که از عمر تو باقی مانده است، دریاب و مگو فردا و پس فردا؛ زیرا پیشـینیان تو به آن سبب هلاک شدند که تکیه بر آروزها کردند و امروز و فردا نمودند، تا آن که فرمان خدا [مرگ] ناگهان فرا رسید، در حالی که غافل بودند.

ص: ۱۵

۱- ۱ . الکافی، ج ۲، ص ۱۳۶.

۳.نقش برنامه ریزی در زندگی

امام صادق علیه السلام :

اَلتَّقْدیرُ نِصْفُ العَیْشِ؛(۱)

برنامه ریزی نیمی از زندگی است.

ص: ۱۶

۱- ۱ . من لایحضره الفقیه، ج ۴، ص ۴۱۶.

۴.آخرین سفارش ها

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

اُوصِیکُما وَ جَمیعَ وُلدی وَ اَهْلی وَ مَنْ بَلَغَهُ کِتابی بِتَقْوِی اللّه ِوَ نَظْمِ اَمرِکُم؛(۱)

شما (حسن و حسین) و همه فرزندان و خانواده ام و هر کس را که نامه من به او می رسد، به تقوای الهی و نظم در کارهایتان سفارش می کنم.

۱- ۱ . نهج البلاغه، نامه ۴۷ ، ص ۴۲۱.

۵.سیاست برنامه ریزی

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

حُسْنُ التَّدْبیرِ وَ تَجَنُّبُ التَّبْذیرِ مِنْ حُسْنِ السِیاسَهِ؛(۱)

برنامه ریزی صحیح و دوری از اسراف از سیاست های پسندیده است.

ص: ۱۸

۱- ۱ . غرر الحکم، ص ۳۳۱.

۶.برنامه ریزی و قناعت

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

حُسْنُ التَّدْبیرِ مَعَ الکِفافِ اَکْفی لَکَ مِنَ الْکَثیرِ مَعَ الإِسْرافِ؛(۱)

برنامه ریزی پسندیده همراه با قناعت از ثروت زیادی که با اسراف همراه باشد بهتر است.

ص: ۱۹

۱- ۱ . بحار الانوار، ج ۷۴، ص ۲۱۸.

۷.پرهیز از کار بیهوده

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

اَلعاقِلُ مَنْ لایُضیعُ لَهُ نَفَسا فِیما لایَنْفَعُهُ وَ لایَقْتَضی ما لایَصْحَبُهُ؛(۱)

عاقل کسـی است که یک نَفَس [یک لحظه] به کار بـدون فایـده نمی پردازد و چیزی را که همراهش باقی نمی ماند گرد نمی آورد.

ص: ۲۰

۱- ۱ . غرر الحکم، ص ۵۴.

۸.اقدام نسنجیده ممنوع

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

لاتُقَدِمَنَّ عَلی اَمْرٍ حَتی تَخْبِرَهُ؛(۱)

تا کاری را خوب نسنجیده ای به آن اقدام مکن.

ص: ۲۱

۱- ۱ . غرر الحکم، ص ۴۸۲.

۹.دور اندیشی

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

رَوِّ تَحْزِمُ فَإِذا اِسْتَوضَحَتْ فَاجْزِمْ؛(۱)

تأمل کن تا دور اندیش باشی هنگامی که جوانب کار روشن شد، قاطعانه آن را انجام بده.

ص: ۲۲

۱- ۱ . بحار الانوار، ج ۶۸، ص ۳۴۱.

۱۰.برنامه، مانع لغزش

امام رضا علیه السلام :

مَنْ طَلَبَ الاَمْرَ مِنْ وَجْهِهِ لَمْ يَزِلَّ فَإِنْ زَلَّ لَمْ تَخْذِلْهُ الحِيْلَهُ؛(۱)

هر کس کار را از روی برنامه و راهش بجوید، نلغزد و اگر هم لغزید برنامه ریزی به کمکش می آید.

ص: ۲۳

۱- ۱ . بحار الانوار، ج ۶۸، ص ۳۴۰.

۱۱.کار امروز را به فردا نیفکن

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

اَحْزَمُ النّاسِ رَأیا مَنْ اَنْجَزَ وَعْدَهُ وَ لم یُؤَخِّرْ عَمَلَ یَومِهِ لِغَدِهِ؛(۱)

دور اندیش ترین مردم کسی است که به وعده خود عمل کند و کار امروزش را به فردا نیفکند.

ص: ۲۴

۱- ۱ . غرر الحکم، ص ۴۷۵.

۱۲.رمز پیروزی

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

اَلظَّفَرُ بِالحَزْمِ وَ اَلْجَزْمِ؛(۱)

پیروزی با دور اندیشی (برنامه ریزی) و اراده پایدار به دست می آید.

ص: ۲۵

۱- ۱ . بحار الانوار، ج ۷۲، ص ۷۱.

۱۳.فرجام نگری

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ نَظَرَ فی الْعَواقِبِ سَلِمَ فی النَّوائِبِ ومَنْ فَكَّرَ فِی العَواقِبِ اَمِنَ المعاطِبَ؛(۱)

هر کس عاقبت اندیش باشد در گرفتاری ها سالم ماند و هر که در عواقب امور بیندیشد از مهلکه ها در امان می ماند.

ص: ۲۶

۱- ۱ . غرر الحکم، ص ۴۷۶.

۱۴.اوّل اندیشه بعد اقدام

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

فَاِنّی اَوصیکَ اِذا اَنْتَ هَمَمْتَ بِأَمرٍ فَتَدَبَّرْ عاقِبَتَهُ فَاِنْ یَکُنْ رُشْدا فَامْضِهِ وَ اِنْ یَکُنْ غَیّا فانتَهِ عَنْهُ؛(۱)

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله در پاسخ سؤال کننده ای فرمود:

به تو سفارش می کنم هر گاه خواستی کاری کنی در عاقبت آن بیندیش. اگر کار درستی بود، آن را انجام بده، و اگر نادرست و گمراه کننده بود، از آن خودداری کن.

۱- ۱ . اعلام الدین فی صفات المؤمنین، ص ۲۳۵.

۱۵.فرصت شناسی

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ ناهَذَ الفُرْصَهَ اَمِنَ الغُصَّهَ؛(۱)

هر کس فرصت را غنیمت شمرد، از اندوه در امان است.

ص: ۲۸

۱- ۱ . غرر الحکم، ص ۴۷۳.

۱۶.فرصت موجود

امام صادق علیه السلام :

مَنْ إِنتَظَرَ بِمُعاجُلَهِ الفُرصَهِ مُؤاجَلَهَ الإِستقصاءِ سَلَبَتْهُ الاَیّامُ فُرْصَتَهُ لِاَنَّ مِنْ شَأنِ الاَیّامِ السَّلبَ وَ سَبیلُ الزَّمَنِ الفَوتُ؛(۱)

با در دست داشـتن فرصت موجود، در انتظار فرصت کاملی در آینـده باشـد، روزگار همان فرصت را نیز از او برباید؛ زیرا کار ایام غارت است و راه و روش زمان از دست رفتن است.

ص: ۲۹

۱- ۱ . بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۲۶۸.

۱۷.مؤمن، برنامه ریز

امام صادق علیه السلام :

اَلْمُؤمِنُ حَسَنُ المَعُونَهِ خَفیفُ المَئُونَهِ جَیِّدُ التَّدبیرِ لِمَعیشَتِهِ؛(۱)

مؤمن به خوبی به مردم یاری می رساند، کم هزینه است و دارای نظم و تدبیر نیک در امور زندگی است.

ص: ۳۰

۱- ۱ . وسائل الشیعه، ج ۱۵، ص ۱۹۳.

۱۸.نظم در مصرف

امام صادق علیه السلام :

شَکا قَومٌ اِلَی النَّبیِّ صلی الله علیه و آله سُرعَهَ نَفَادِ طَعامِهِمْ، فقال تکیلونَ او تُهیلوُنَ؟ قالوا: نَهیلُ یا رَسُولَ اللّه ِ (یعنی الجِزافَ) قال کیلُوا وَ لا تَهیلُوا فَاِنَّهُ اَعظَمُ لِلْبَرَکَهِ؛(۱)

گروهی از این که گندم و خوراکشان به زودی تمام می شود به پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله شکایت بردند، پیامبر فرمود: [به هنگام مصرف] پیمانه می کنید یا بی پیمانه می ریزید؟ گفتند: ای رسول خدا، بدون پیمانه

۱- ۱ . الکافی، ج ۵، ص ۱۶۷.

می ریزیم [یعنی بدون حساب و کتاب]. فرمود: پیمانه کنید [اندازه و نظم داشته باشید] که این کار برکت را می افزاید.

ص: ۳۲

۱۹.اعتدال، عامل رشد

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

الاقْتِصادُ یُنْمِی القَلیلَ؛(۱)

میانه روی و نظم، کم را زیاد می کند.

ص: ۳۳

۱- ۱ . مستدرک الوسائل، ج ۱۳، ص ۵۳.

۲۰.پایداری زندگی

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

قِوامُ العَیْشِ حُسْنُ التَّقدیرِ وَ مِلاکُهُ حُسْنُ التَّدبیرِ؛(۱)

پایداری و قوام زندگی به برنامه ریزی نیکوست و وسیله رسیدن به آن، مدیریت صحیح است.

ص: ۳۴

۱- ۱ . غرر الحکم، ص ۳۵۷، ح ۶۸۰۷.

۲۱.برنامه ریزی و ایمنی از پشیمانی

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

اَلتَّدبیرُ قَبْلَ الْعَملِ یُؤْمِنُکَ مِنَ النَّدَمِ؛(۱)

عاقبت اندیشی پیش از عمل تو را از پشیمانی در امان دارد.

ص: ۳۵

۱- ۱ . عیون اخبار الرضا علیه السلام ، ج ۲، ص ۵۳.

۲۲.فقر، نتیجه بی برنامگی

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

تَرْکُ التَّقْدیرِ فِی الْمَعِیشَهِ یُورِثُ الفَقْرَ؛(۱)

نداشتن برنامه صحیح در زندگی، نیازمندی و فقر به بار می آورد.

ص: ۳۶

۱- ۱ . بحار الانوار، ج ۶۸، ص ۳۴۷.

۲۳.نظم دلیل خردمندی است

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

ادَلُّ شَی ءٍ عَلی غَزَارهِ العَقْلِ حُسنُ التَّدبیرِ؛(۱)

بزرگترین دلیل بر خردمندی، برنامه ریزی پسندیده است.

ص: ۳۷

۱- ۱ . غرر الحکم ، ص ۳۵۴، ح ۸۰۸۰.

۲۴.مدارا عامل توسعه رزق

امام صادق علیه السلام :

اَیُّما اَهْلِ بَیْتٍ اُعطُوا حَظَّهُم مِن الرِّفْقِ فَقَدْ وَسَّعَ اللّه ُعَلَیهِم فِی الرِّزْقِ وَ الرِّفْقُ فِی تَقدیرِ المَعْیشَهِ خَیرٌ مِنَ السَّعَهِ فِی اَلْمالِ؛(۱)

هر خانواده ای که بهره خود را از مدارا گرفتند، خدا روزیشان را وسعت داد و مدارا در برنامه ریزی اقتصادی از وسعت و فراوانی مالی بهتر است.

۱- ۱ . الکافی، ج ۲، ص ۱۱۹.

۲۵.برنامه روزانه

امام رضا علیه السلام :

اِجتَهِـدُوا اَنْ یَکُونَ زَمانُکُم اربَعَ ساعاتٍ ساعهً لِلّهِ لِمُناجاتِهِ وَ ساعهً لِأَمْرِ المَعَاشِ وَ ساعهً لِمُعاشَـرَهِ الاِخْوانِ الثِّقاتِ و الذّین یَعرفُونَ عُیُوبَکُم وَ یُخْلِصُونَ لَکُم فی الباطِنِ وَ ساعهً تَخْلوُنَ فیها لِلَّذاتِکُم و بِهذِهِ الساعَهِ تَقَدِرُونَ عَلی الثَّلاثِ ساعاتٍ؛(۱)

بکوشید زمانتان را به چهار بخش تقسیم کنید: زمانی برای مناجات با خدا، زمانی برای تأمین معاش،

---

۱ – ۱ . فقه الرضـا علیه السـلام ، شـیخ صـدوق، گرچه بسـیاری گفته انـد این کتاب منسوب به امام رضا علیه السـلام است، ص ۳۳۷.

زمانی برای معاشرت با برادران و معتمدانی که عیب هایتان را به شما می شناسانند و در دل شما را دوست دارند، و ساعاتی برای لذت های حلال و با بخش چهارم توانایی انجام دادن سه بخش دیگر را به دست می آورید.

ص: ۴۰

۲۶.نقش برنامه ریزی در کمال

امام باقر علیه السلام :

اَلْکَمالُ کُلُّ الکَمالِ التَّفَقُّهُ فِی الدِّینِ وَ الصَّبرُ عَلَی النَّائِبهِ وَ تقدیرُ المَعِیشَهِ؛(۱)

همه کمال و رشد در شناخت عمیق دین و شکیبایی در پیشامدهای ناگوار و اندازه نگاه داشتن در زندگی است.

ص: ۴۱

۱- ۱ . تحف العقول، ص ۲۹۳.

۲۷.امروز را دریاب

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

ماضِیَ یَومِکَ فائِتٌ وَ آتیهِ مُتَّهَمٌ وَ وَقْتُکَ مَغْتَنَمٌ فَبادِرْ فیهِ فُرصَهَ الاِمکانِ؛(۱)

دیروزت از دست رفت و به فردایت یقین نیست، پس امروزت را غنیمت بشمار و این فرصت فراهم شده را دریاب.

ص: ۴۲

۱- ۱ . غرر الحکم ، ص ۴۷۳، ح ۱۰۸۰۸.

۲۸.زیانکار میدان کیست؟

امام باقر علیه السلام

اِیّاکَ وَ التَّفْریطَ عِنْدَ اِمکانِ الفُرصَهِ فَإِنَّهُ مَیدانٌ یَجْری لِاَهلِهِ الخُسرانَ؛(۱)

مبادا فرصت های به دست آمده را از دست بدهی که در این میدان آن که وقت را ضایع کند، زیان می بیند.

ص: ۴۳

۱- ۱ . بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۱۶۵.

۲۹.رهتوشه آینده

امام حسن مجتبی علیه السلام :

یَابنَ آدَمَ... خُذْ مِمّا فی یَدَیْکَ لِما بَیْنَ یَدَیْکَ فَإِنَّ المُؤمِنَ یَتَزَوَّدُ وَ الکافِرَ یَتَمَتَّعُ؛(۱)

ای پسر آدم! از آن چه در دست داری برای آن چه در پیش داری بهره گیر؛ زیرا مؤمن توشه بر می دارد و کافر خوشگذرانی می کند.

ص: ۴۴

۱- ۱ . بحار الانوار، ج ۷۵، ص ۱۱۲.

۳۰.بهره از فرصت ها

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

مَنْ فُتِحَ لَهُ بابُ خَیرٍ فَلْیَنْتَهِزْهُ فَاِنَّهُ لایَدری مَتی یُغْلَقُ عَنْهُ؛(۱)

هر کس دری از خیر به رویش گشوده شد، باید آن را غنیمت شمرد؛ زیرا نمی داند چه وقت در به رویش بسته می شود؟

ص: ۴۵

۱- ۱ . مستدرک الوسائل، ج ۱۲، ص ۱۴۰.

۳۱.برنامه ریزی درمان مشکلات

امام امیر مؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ قَعَدَ عَنْ حِيلَتِهِ أقامَتْهُ الشَّدائِدُ؛(۱)

هر کس به چاره اندیشی و برنامه ریزی برنخیزد، سختی ها او را به ایستادن وادار کنند.

ص: ۴۶

۱- ۱ . غرر الحکم، ص ۴۶۳.

۳۲.اوّل اندیشه، وانگهی گفتار

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

قَدِّرْ ثُمَّ اقْطَعْ وَ فَکِّرْ ثُمَّ انطِقْ وَ تَبَیَّنْ ثُمَّ اِعْمَلْ؛(۱)

اندازه گیری کن، سپس بِبُر، بیندیش. سپس باز گوی و برنامه ریزی کن سپس به کار اقدام کن.

ص: ۴۷

۱- ۱ . غرر الحکم، ص ۶۱.

۳۳.مهم تر را دریاب

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ اِشْتَغَلَ بِغَیْرِ الْمُهِمِّ ضَیَّعَ الأَهَمَ؛(۱)

آن کس که به امور غیر مهم خود را مشغول سازد، مهم تر را از دست می دهد.

ص: ۴۸

۱- ۱ . غرر الحکم، ص ۴۷۷.

۳۴.کمال ایمان

امام رضا علیه السلام :

لایَسْتَکمِلُ عبدٌ حَقیقَهَ الایمانِ حَتّی یَکونَ فیهِ خِصالُ ثَلاثٌ، اَلتَّفَقُّهُ فی الدّینِ وَ حُسْنُ التَّقْدیرِ فی المَعیشَهِ وَ الصَّبْرُ عَلَی الرَزایا؛(۱)

حقیقت ایمان بنده ای به کمال نمی رسد، مگر این که سه خصلت در او باشد؛ دین را درست وکامل بفهمد، در زندگی خوب برنامه ریزی کند و در برابر بلاها بردبار باشد.

ص: ۴۹

۱- ۱ . بحار الانوار، ج ۶۴، ص ۳۰۰.

۳۵.تقسیم فرصت روزانه

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

یَنْبَغِی لِلْعاقِلِ اِذا کـانَ عاقلاً اَنْ یَکُونَ لَهُ اَربَعُ ساعاتٍ مِنَ النَّهارِ ساعهٌ یُناجی فِیها رَبَّهُ وَ ساعهٌ یُحاسِبُ فیها نَفسَهُ و ساعهٌ یَأتی اَهلَ الْعِلْمِ الذَّینَ یَنْصُرونَهُ فی اَمرِ دینهِ وَ یَنْصَحُونَهُ و ساعهٌ یُخلّی بَینَ نَفْسِهِ وَ لَذَّتِها مِن اَمرِ الدُنیا فیما یَحِلُّ و یُحمَدُ؛(۱)

شایسته است انسان عاقل برای زندگی خویش برنامه ریزی کند و روز خود را به چهار بخش تقسیم

ص: ۵۰

۱- ۱ . بحار الانوار، ج ۱، ص ۱۳۱.

نمایـد: بخشـی را برای عبـادت پروردگـار خـود و بخشـی دیگر را بـه حسابرسـی خـود بگذرانـد بخش سـوم را بـه معاشـرت با دانشـمندانی که وی را در امر دینش یاری دهنـد، صـرف کنـد و در بخش چهارم به کامرانی و لـذت های مشـروع و پسـندیده دنیوی بپردازد.

ص: ۵۱

۳۶.هیزم چین شب مباش

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

لاتَكُنْ فيما تُورِدُ كَحاطِبِ لَيْلٍ وَ غُثاءِ سَيْلٍ؛(۱)

در آن چه فراهم می آوری مانند هیزم چین شب و گرد آورنده کف روی سیل نباش (که از خود اختیاری ندارد و دیگری او را می برد).

ص: ۵۲

۱- ۱ . غرر الحکم، ص ۴۷۸.

۳۷.عاقبت اندیش باش

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ تَوَرَّطَ فی الْاُمُورِ بِغَیرِ نَظَرٍ فِی الْعَواقِبِ فَقَدْ تَعَرَّضَ لِلنَّوائِبِ؛(۱)

هر کس بدون عاقبت اندیشی در کارها دست به کاری زند، خود را گرفتار سختی و مصیبت ها کرده است.

ص: ۵۳

۱- ۱ . تحف العقول، ص ۸۸.

۳۸.برنامه ریزی در تهذیب

امام امیرمؤمنان علی علیه السلام :

مَنْ حاسَبَ نَفْسَهُ وَقَفَ عَلی عُیُوبِه وَاَحاطَ بِذُنُوبِهِ وَاستَقالَ الذُّنُوبَ وَ اَصْلَحَ العُیُوبَ؛(۱)

هر کس به محاسبه نفس خود بپردازد به عیب هـایش آگـاه شود به گناهـانش پی ببرد و گناهان را جبران و عیب های خود را برطرف سازد.

۱- ۱ . مستدرك الوسائل، ج ۱۲، ص ۱۵۴.

۳۹.انضباط دل ها

رسول خدا صلی الله علیه و آله :

اِستَوُوا و لاتَخْتَلِفُوا فَتَخْتَلِفَ قُلُوبُكُمْ؛(۱)

(در صفوف نماز جماعت) منظم باشید؛ زیرا بی انضباطی صفوف دل های شما را هم دچار اختلاف می کند.

ص: ۵۵

۱- ۱ . مستدرک الوسائل، ج ۶، ص ۵۰۷.

۴۰.اوّل شناخت بعد اقدام

امام جواد علیه السلام :

مَنْ لَمْ یَعْرِفِ المَوارِدَ اَعْیَتْهُ المَصادِرُ؛(۱)

هر کس نداند کاری را از کجا آغاز کند، از به انجام رساندن آن در می ماند، هر کس راههای ورود را به خوبی نشناسد، هنگام خروج در می ماند.

ص: ۵۶

۱- ۱ . بحار الانوار، علامه مجلسی، ج ۶۸، ص ۳۴۰.

منابع

کتابنامه:

قرآن کریم.

۱- نهج البلاغه، قم، دارالهجره.

۲- بحار الانوار، حسن بن ابی الحسن دیلمی، قم، مؤسسه آل البیت۷، ۱۴۰۸ ه ق.

۳- بحار الانوار، علامه مجلسی، مؤسسه الوفاء بیروت، ۱۴۰۴ ه ق.

۴- تحف العقول، حسن بن شعبه حرانی، انتشارات جامعه مدرسین، قم، ۱۴۰۴ ه ق.

۵- عیون اخبار الرضا علیه السلام شیخ صدوق، ۲ جلد، انتشارات جان، ۱۳۷۸ ه ق.

۶- غررالحکم و دررالکلم، عبدالواحد بن محمد تمیمی آمدی، انتشارات جامعه مدرسین، قم،۱۳۶۶، ه ش.

ص: ۵۷

۷- الکافی، محمد بن یعقوب کلینی، ۸ جلد، دارالکتب الاسلامیه، تهران، ۱۳۶۵ ه ش.

۸- من لایحضره الفقیه، شیخ صدوق، ۴ جلد، انتشارات جامعه مدرسین، قم، ۱۴۱۳، ه ق.

۹- مستدرک الوسائل، محدث نوری، ۱۸ جلد، مؤسسه آل البیت، قم، ۱۴۰۸ ه ق.

۱۰- وسائل الشیعه، شیخ حر عاملی، ۲۹ جلد، مؤسسه آل البیت، قم، ۱۴۰۹ ه ق.

ص: ۵۸

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آيا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند يکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که مـا را در دستیـابی به این هـدف یـاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادنـد تقـدیر و تشـکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصـفهان -خیابان عبـدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شـهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه‌ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹